

Notițe bibliografice

Sfântul Chiril al Alexandriei, *Vremea postului și a înfrânării. Scrisori pascale. Partea întâi (414-424)*, traducere din lb. greacă, studiu introductiv și note de pr. dr. Gabriel Mândrilă, Ed. Sophia/Metafrază/Cartea Ortodoxă, București, 2012, 414p., ISBN 978-973-136-91-5; ISBN 978-606-92844-3-8; ISBN978-606-529-194-2

Pentru lucrarea de față s-a folosit atât textul publicat de J.-P. Migne în PG. 77, cât și ediția critică a lui W.H. Burns apărută în colecția Sources Chretiennes, în volumele 372 (1991), 394 (1993) și 434 (1998). Scrisorile pascale sunt importante, întrucât conțin referințe directe ori indirecte la realitatea epocii în care a trăit autorul. Aceste opusculi sunt, de fapt, mici tratate ce depășesc limitele unei simple omilii, concentrând gândurile Sfântului Chiril din perioada anului pentru care a fost redactată fiecare scrisoare în parte. Scrisorile pascale, atât prin formă, cât și prin conținut, sunt un prețios tezaur filologic al literaturii creștine vechi. Textele urmează schema obișnuită a unei scrisori: introducere, partea principală și încheierea. Scopul propriu-zis al acestor scrisori, de a anunța data sărbătoririi Paștelui, a trecut în plan secund, consacrandu-i doar câteva rânduri în partea finală a scrisorii, ținând locul unui epilog. Sfântul Chiril se distinge ca un retor inimitabil, capabil să trezească în auditorul sau lectorul textelor sale erosul celor dumnezeiești și să-l convingă să se deschidă prin asceză luptei pentru dobândirea „libertății pe care o datorează firii sale și prieteniei cu Dumnezeu”; forța persuasiunii sale constând în subtilitatea argumentației teologice, în aplicarea stilului atic, el rămânând pentru întreaga Biserică Ortodoxă o autoritate invocată de ambele părți ale dezbaterii Calcedoniene.

Pr. Drd. Sorin VasIU

Sfântul Nectarie de Eghina, Făcătorul de minuni, *De ce Papa și supuși lui s-au despărțit de Biserica lui Hristos. Studiu istoric despre cauzele Schismei, despre perpetuarea acesteia și despre posibilitatea sau imposibilitatea unirii celor două Biserici, Răsăritenă și Apusenă*, traducere din lb. greacă de Caliope Papa-cioc, Ed. Evanghelismos, București, 2011, 359 p., vol. I, ISBN 978-973-7812-81-0

Lucrarea care tratează istoria schismei este extinsă la două volume: volumul I, începe cu primele veacuri, adică de la întemeierea Bisericii și se încheie cu moartea lui Fotie; volumul II, de la moartea lui Fotie până la căderea Constantinopolului sub turci. Ca metodă de lucru, autorul, adoptă înfățișarea evenimentelor, așa cum sunt ele prezen-

Notițe bibliografice

tate în documentele istorice și patristice, limitând propriul comentariu la măsura a ceea ce este necesar, lăsând însă celor ce citesc propria libertate de a le evalua și de a înțelege cum au evoluat lucrurile. Se „subliniază” substratul pe care se construia structura de tip ecclesial – Biserica Romano-Catolică –, localizând în literatura istoriografică și patristică argumentele pe care teologii apuseni le invocă, dar și critica istorică de texte accesibile din vremea sa, ca răspuns dat acestora. Memorabile rămân cuvintele: „Dacă Fotie nu exista, cu adevărat n-ar fi existat nici schisma, însă n-ar fi existat nici Ortodoxia, nici popoare ortodoxe și ar fi existat o robie spirituală și un mod de gândire religios și etnic greșit”. Fotie, pe amândouă acestea le-a salvat prin lupta lui împotriva invaziei apusene!

Pr. Drd. Sorin VasIU

S. Aurelii Augustini, *Sermones ad populum in Natali Domini nostri Iesu Christ*, traducere din lb. latină, notă asupra ediției, cuvânt înainte, note și bibliografie de Aurel Lupu, Ed. Nemira, 2010, 170 p., ISBN 978-606-579-150-3

Prezenta lucrare își propune să aducă în atenția cititorului Omiliile rostite de Feri-citul Augustin cu ocazia Nașterii Domnului, ele fiind adevărate capodopere de artă și de învățătură creștină, ce au fost stenografiate atunci, iar mai apoi păstrându-se în diferite colecții. Volumul de față se află în ediția J.-P. Migne, *Patrologiae cursus completus seu Bibliotheca universalis, integra, uniformis, commoda, oeconomica, omnium S.S.Patrum, Doctorum Scriptorumque Ecclesiasticorum, series Latina, tomus XXXVIII, col. 995-1021*, variantă asupra căreia nu s-a operat decât câteva corecturi, precizează traducătorul. La o cercetare atentă se poate observa că aceste predici nu au fost rostite după vreun plan mai înainte stabilit, că le lipsește culoarea, spontaneitatea, abundența ori farmecul oriental pe care îl întâlnim – de exemplu – la Sfântul Ioan Gură de Aur; însă, se impun prin rigoare, subtilitate, perspectivă culturală și filosofică, prin tehnici de abordare simplistă și de virtuozitate retorică, el reușind să treacă în mod pedagogic de la abstract la concret, de la literă la duh, cu un impact aparte atunci asupra auditorilor, iar acum, asupra cititorilor care sunt îndemnați să citească, prin cuvintele: „Tolle! Lege!”.

Pr. Drd. Sorin VasIU

Sfântul Ciprian, Episcopul Cartaginei, *Scrisori*, traducere din lb. latină de prof. Ion Diaconescu și prof. dr. Ovidiu Pop, Ed. Sofia, București, 2011, 428 p., ISBN 978-973-136-249-6

Sfântul Ciprian, datorită remarcabilei sale personalități și respectului de care s-a bucurat ca episcop, a dobândit o recunoaștere aproape canonică, o răspândire amplă și o copiere repetată de-a lungul timpului, motiv pentru care aceste *Epistulae* constituie poate